

Bosgebieden Staden

Al gehoord van het Keuneleutebos, de groene Speelplaneet of het Moerasbos?

Al deze bosjes vind je in de gemeente Staden en zijn initiatieven van het gemeentebestuur. Sinds 2000 doet de gemeente serieuze inspanningen om in al zijn deelgemeenten speelbosjes aan te leggen.

Keuneleute

Het Keuneleutebos en het Polderbos liggen in de deelgemeente Staden en hebben een totale oppervlakte van 10 ha. Het Keuneleutebos is een hakhoutbosje die vooral bestaat uit tamme kastanje. In een hakhoutbos vind je geen hoge bomen want om de 10 jaar wordt alles omgezaagd voor brand- en paalhout. Hakhoutbosjes waren vroeger algemeen in onze streek want er was veel hout nodig voor het verwarmen van huizen en voor het stoken van bakovens. Maar een hakhoutbos is zeker voor de natuur geen slechte zaak. Vogelsoorten als grasmus en fitis houden van dergelijk jonge bossen. Voorjaarsbloeiers zoals speenkruid en salomonszegel reageren enthousiast op het extra licht. Vanaf de bosrand van het Keuneleutebos heb je mooie vergezichten want het bosje bevindt zich op de Midden-West-Vlaamse heuvelrug die zich uitstrekt van Esen tot

Zonnebeke om dan over te gaan in de West-Vlaamse Heuvels. Deze heuvelrug vormt ook de waterscheidingslijn tussen IJzer en Leie. Het Polderbos paalt aan de Keuneleute en wordt doorsneden door de Polderbeek. Het populierenbos, moerasbosje, de hooi- en weilanden maken van het Polderbos een boeiend geheel. De hooilanden worden ecologisch gemaaid in samenwerking met een lokale landbouwer en zijn nog op weg om bloemrijk te worden. In het gebied werden drie poelen gegraven om meer kansen te geven aan de amfibieën. Oude knotwilgen zijn interessant voor steenuilen. Het polderbos kan verkend worden met een gemeentelijk wandelpad. (Info te verkrijgen op de toeristische dienst van Staden.) Door het moerasbos werd een houten wandelpad aangelegd zodat je met droge voeten kan genieten van oude elzenstobben en moerasplanten. Deze winter wordt op een weiland naast de Keuneleute 1 ha bos aangeplant door de gemeente in samenwerking met de plaatselijke jeugd.

De Groene Speelplaneet en het Moerasbos

De groene speelplaneet is een speelbosje met een oppervlakte van 2,5 hectare en is makkelijk bereikbaar van op de Vrijbos-

route. De Vrijbosroute is een provinciaal fietspad op de oude spoorwegbedding die liep van Kortemark naar Ieper. Het bosje sluit aan bij het terrein van de jongenschiro van Staden en dateert van 2000. Het speelbos bestaat uit eik, els, hazelaar, es en kastanje en zal deels worden beheerd als hakhoutbosje. Ook de deelgemeente Oostnieuwkerke kreeg z'n speelbos namelijk het Moerasbos (2,5 ha). De naam verwijst naar de drassige landen waarop de aanplant gebeurde. De aanplant (2 hectare) met els, esdoorn, es, eik en Gelderse roos was een groot succes. Rondom het bosje kan je rustig joggen. In oktober 2010 wordt het speelbos officieel opengesteld. Naast bos is er ook plaats voor een langgerekte amfibiepoel en een hooiland.

Vijverbos

Naast de bosjes van gemeente Staden is er op grondgebied Staden ook een bos aanwezig van het Agentschap voor Natuur en Bos namelijk het Vijverbos in Westrozebeke. Het bos is een restant van het Vrijbos dat vroeger veel groter was en waarvan momenteel nog 350 ha over is op het grondgebied van Houthulst en Lange-mark. Op de kaart van Ferraris (eind 18 de eeuw) strekt het Vijverbos zich nog uit van Westrozebeke tot Oostnieuwkerke.

Vandaag is het Vijverbos gekrompen tot 10 ha en is gelegen naast het groentenverwerkend bedrijf Pinguin. Het Vijverbos dreigde verkaveld te worden maar door actie van het plaatselijke Artvelde comité en met medewerking van de gemeente kon het bos gelukkig aangekocht worden door ANB. Het bos bestaat vooral uit zomereik, gewone es en esdoorn. In de struiklaag domineren lijsterbes en kastanje. Gewone salomonszegel, grote muur, speenkruid en plaatselijk wilde hyacint kun je in het voorjaar gaan bewonderen. Een cirkelvormig wandelpad laat de bezoeker toe om het volledige bos te verkennen.

Bij deze willen we vanuit Natuurpunt Mandelstreek de gemeente Staden een groene pluim geven voor hun inspanningen van de laatste 10 jaar om bos en natuur te creëren in een natuurarme streek. Kleine bos- en natuurgebiedjes, zoals ze aangelegd worden in Staden, zijn zeker belangrijk als stapstenen voor fauna en flora om nieuwe groengebieden zoals de

Vierkaven in Moorslede te koloniseren. Via een avondwandeling of andere activiteit van Natuurpunt Mandelstreek willen we graag onze leden kennis laten maken met deze interessante gebiedjes in Staden.

tekst: Wim Marichal
foto's: KoenCornelisphotography

Close-up

Hazelaar *Corylus avellana*

*Daer sou een meysje gaen halen wijn,
Het was 's avonds maer alle soo late,
Zij quam al voor een hazelaersboom
En daer bleef zij wat tegen praten.*

*Wel Hazelaar, zoo zey zij, wel Hazelaersboom,
En van waer bent gij zo groene?
mooy meysje, zoo zey hy, meysje fijn,
En van waer bent gij zo schoone?*

Anoniem middeleeuws lied

De hazelaar behoort, zoals de haagbeuk, de els en de berk, tot de Berkenfamilie of de Betulaceae. Het is een naaktbloeiër, hij bloeit als hij nog geen bladeren heeft. Aan de hazelaar zitten mannelijke en vrouwelijke bloeiwijzen. De mannelijke bloemetjes zitten in katjes die al in de late zomer aanwezig zijn in de bladoksels. Vanaf januari bloeien ze. De vrouwelijke bloempjes zitten met 3 tot 4 samen in een klein knopje. Tijdens de bloei zijn alleen de rode stijlen zichtbaar.

Corylus zou afgeleid zijn van het Grieks korus en betekent helm, wijzend op het helmvormig napje dat de voet van de vrucht omringt. Avellana komt van de Italiaanse stad Avella, ten oosten van Napels. De hazelnoot kwam daar veel voor en werd er Nux avellana genoemd.

Hazel komt van het Angelsaksisch haes wat bevelen betekent. De hazelaarstaf was immers een teken van gezag. De hazelaar werd lang als een heilige struik aanzien en daarom ontstonden er hier en daar bidplaatsen bij hazelaars. De stad Hasselt is ontstaan rond zo een bidplaats. Ook daarom werd de staf van de bedevaarders op weg naar Compostella uit hazelaarshout gemaakt.

De hazelnoten worden geapprecieerd door gaaien, eekhoortjes, muizen die er een wintervoorraad mee aanleggen. Bij het haastig gesleep gaan noten verloren die dan de kans krijgen om tot een nieuwe struik uit te groeien. De hazelaar verspreidt zich ook via worteluitlopers.

Het hout is vrij zacht, het splijt gemakkelijk en is weinig duurzaam. Het laat zich gemakkelijk bewerken en werd (wordt) voor draaiwerk gebruikt: wandelstokken, vaten, draagmanden, vlechtwerk voor omheiningen.

Hazelaartakken zouden bescherming bieden tegen hekserij en betovering, tegen bliksem en onweer. Ze zouden lust en liefde opwekken en de vruchtbaarheid bevorderen. Om die laatste reden sloeg men op veel plaatsen het vee met een hazelstok bij het opnieuw naar buiten brengen na de winter.

Hazelnoten zijn heel rijk aan vitamines en plantaardige vetten. Ze leveren een uitstekende bak- en slaolie. De olie wordt ook gebruikt in parfums en olieverf. En uiteraard kennen we allemaal de hazelnootpasta.

Recept : notenkoekjes
Maal 200 gr hazelnoten en 200 gr walnoten. Voeg er 2 eetlepels honing en 2 eitjes bij.
Meng alles. Als het geheel te droog is, voeg dan nog een eitje of een beetje honing bij.
Maak bolletjes en bak op een ovenplaat op 200 graden. De koekjes moeten van binnen nog zacht zijn.

Smakelijk!

Rita